

## Pedofiele bom onder de rk-kerk

Gepubliceerd: 20 maart 2002 00:00 | Gewijzigd: 14 december 2005 20:34

Door onze redacteur Floris-Jan van Luyn

**De rooms-katholieke kerk is in een diepe crisis geraakt over het systematisch verzwijgen van seksueel misbruik binnen haar geledingen. Duizenden slachtoffers in de VS treden naar voren.**

ROTTERDAM, 20 MAART. Welbeschouwd is geen kind veilig geweest in de nabijheid van John J. Geoghan. De voormalige priester uit Boston werd in februari veroordeeld tot een gevangenisstraf van tien jaar voor het 'aaien' van een minderjarige. Dat bleek niet zijn enige misstap. Over een periode van dertig jaar misbruikte hij meer dan 130 jongens.

De woede van het Amerikaanse publiek die op het nieuws volgde viel niet uitsluitend Geoghan ten deel, maar vooral de instelling die hij heeft vertegenwoordigd. Die bleek namelijk precies van zijn obsessie en herhaaldelijke handastelikheden op de hoogte. Maar in plaats van in de openheid te treden en justitie er bij te betrekken, besloten hoge kerkfunctionarissen de kwestie in de doofpot te stoppen. Het bisdom in Boston achtte zich mans genoeg om een dergelijke kwestie zelf aan te pakken. Het schadelijke nieuws zou de buitenwereld nooit bereiken. De slachtoffers kregen ruime schadevergoedingen in ruil voor zwijgen toegezegd en Geoghan werd keer op keer overgeplaatst. De klachten bleven, maar de priester kon ongestoord zijn gang gaan, totdat één van zijn slachtoffers er een rechtszaak van maakte en won.

Inmiddels heeft de zaak in Boston een stroomversnelling van ontwikkelingen op gang gebracht die niet alleen de katholieke kerk in de Verenigde Staten treft, maar zelfs het Vaticaan ernstig in verlegenheid heeft gebracht. Sinds het proces van Geoghan is het ene na het andere slachtoffer naar voren getreden met beschuldigingen over seksueel misbruik door rooms-katholieke priesters. De pedofiele praktijken binnen de kerk blijken van een ongekende omvang.

In Boston heeft het bisdom gereageerd met het vrijgeven van de namen van negentig deels nog actieve priesters die worden verdacht van kindermisbruik over een periode van veertig jaar. Meer dan tachtig slachtoffers zijn door de kerk gecompenseerd met bedragen van tussen de dertig en 45 miljoen dollar per persoon.

Maar daarmee zijn de zaken geenszins afgehandeld. Overal in het land worden namen bekend van verdachte priesters. De bisschop van Palm Beach in Florida erkent schuld en die van New York is in opspraak wegens het verzwijgen van pedofiliegevallen. In elf staten zijn 84 priesters aangeklaagd voor seks met minderjarigen, 21 van hen zijn op non-actief gesteld. Vrijwel dagelijks doen inmiddels volwassen slachtoffers kond van hun geschonden verleden en af en toe betuigen schuldige priesters met betraande ogen hun spijt.

De schade die de katholieke kerk nu al heeft opgelopen is enorm. De traditionele vertrouwensband tussen de kerk en de katholieke

gemeenschap in de Verenigde Staten, maar ook daar buiten, staat onder spanning. Verscheidene katholieken hebben zich uitgesproken tegen de kerkhiërarchie en de hypocrisie die daar zou heersen en diverse bisdommen zijn nagenoeg bankroet wegens de noodgedwongen compensaties die zij de afgelopen jaren hebben verstrekt. Volgens Amerikaanse schattingen heeft de kerk over een periode van twintig jaar tussen de 600 miljoen en 1,3 miljard dollar aan compensatiegelden betaald aan slachtoffers van seksuele misdrijven binnen de kerk.

„Het systeem is opengekraakt“, zegt Richard Sipe, een voormalige katholieke priester en psychiater uit San Diego die onderzoek doet naar seksualiteit binnen de kerk. Tegenover het Amerikaanse dagblad *Los Angeles Times* zegt hij dat door de controversie de traditionele „code van geheimhouding“ voorgoed is doorbroken.

Binnen kerkelijke kringen is nu de discussie losgebarsten over het wezen van het katholieke priesterschap. Zo heeft een uitgave die valt onder het bisdom van Boston de vraag gesteld of het celibaat waartoe priesters zijn verplicht nog wel onveranderlijk moet blijven voortbestaan. Ook vraagt het blad zich af of het katholieke priesterschap buitensporig veel homoseksuelen aantrekt.

Verschillende slachtoffers en psychologen zijn de overtuiging toegedaan dat het celibaat mensen met seksuele problemen aantrekt en dat de kerkstructuur hun de gelegenheid biedt ongemerkt hun gang te gaan. De kerk is volgens slachtoffer Patrick McSorley, aangehaald door *The Boston Globe*, „een veilige zone voor pedofielen.“

De hoogste kerkelijke macht heeft tot dusver opmerkelijk weinig uitspraken gedaan over de kwestie. Bisdommen zijn niet verplicht seksueel misbruik aan Rome te rapporteren en al wat een woordvoerder van de paus er over heeft gezegd is dat het groot aantal gemelde gevallen van misbruik nog niet is bewezen. Wel hebben conservatieve kringen binnen het Vaticaan gezegd dat homoseksuelen niet langer zouden moeten toetreden tot seminaries. Zij zien een direct verband tussen homoseksualiteit en het schandaal in de VS. Niet omdat homoseksuelen makkelijker verleid zouden worden tot pedofilie, maar omdat veel van de aanklachten die nu lopen in de Verenigde Staten relaties betreffen tussen priesters en jongens.

De Amerikaanse priester-psycholoog Stephen Rossetti verzet zich tegen dat beeld. Hij gelooft dat het aantal gevallen van pedofilie onder de ongeveer 60.000 Amerikaanse priesters alleen betekenis krijgt wanneer dat wordt vergeleken met andere groepen mannen die regelmatig omgang hebben met minderjarigen. „Als je een onderzoek doet naar 60.000 basketbaltrainers dan kom je op de zelfde percentages uit“, aldus Rossetti in de *Globe*. Maar, zegt Rossetti „dit is mijn klinische hypothese, ik heb geen statistieken om dit te onderbouwen. Die bestaan niet.“

[advertentie]

